

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Навчально-науковий інститут лісового
і садово-паркового господарства
Кафедра відтворення лісів та лісових меліорацій

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

УЧАСНИКІВ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ВІДТВОРЕННЯ ЛІСІВ ТА ЛІСОВА МЕЛІОРАЦІЯ В УКРАЇНІ: ВИТОКИ, СУЧАСНИЙ СТАН, ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ В УМОВАХ АНТРОПОЦЕНУ

(присвячена 100-річчю кафедри відтворення лісів
та лісових меліорацій)

6-8 листопада 2019 р.

м. Київ, Україна

**НЕВІДКЛАДНІ ЗАВДАННЯ КАРПАТСЬКОЇ
ЛІСІВНИЧОЇ НАУКИ В КОНТЕКСТІ КОНЦЕПЦІЇ
РОЗВИТКУ ГІРСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ**

О.І. Голубчак, Р.М. Яцик, кандидати сільськогосподарських наук,

В.М. Гудима, старший науковий співробітник,

Український НДІ гірського лісівництва, м. Івано-Франківськ, Україна

Одним із нагальних завдань лісівничої науки на сьогодні є не лише збереження і стале використання біорізноманіття в цілому, але й швидке відновлення та розведення лісів зокрема, оптимізація їх структури, біологічної стійкості, захисних та екологістабілізуючих функцій. Це надзвичайно важливо під час дії на них різноманітних негативних факторів навколишнього природного середовища, викликаних сучасними наслідками глобальних змін клімату.

Для мінімізації вищенаведеного та адаптації новостворених лісів до сучасних умов слід змоделювати та здійснити цілий ряд комплексних організаційних, науково-методичних і технологічних заходів, найважливішими з яких є такі:

- проведення аудиту законодавчо-нормативної бази з урахуванням новітніх засад лісоуправління, користування лісами і ведення господарства в них відповідно до сучасних вимог;

- завершення робіт з проведення повної FSC сертифікації лісів Карпатського регіону;

- здійснення регулярного моніторингу лісів, особливо гірських, на предмет визначення їх санітарного стану і життєвості;

- розробка еталонних зразків лісових насаджень майбутнього з участю найбільш перспективних і достатньо випробуваних інтродукованих порід, що мають переваги за багатьма господарсько-цінними ознаками, які не властиві автохтонним видам і не створюють інвазійних загроз їм та навколишньому природному середовищу;

- завершення переходу до використання у лісокультурному виробництві лісового насіння лише з об'єктів постійної лісонасінної бази, створеної на типологічній і генетико-селекційній основі;

- сприяння розробці і упровадженню проектів зі створення біологічно-стійких лісових насаджень, плантацій технічних, енергетичних, плодово-ягідних, горіхоплідних, медоносних і лікарських рослин;

- збільшення лісистості території регіону за рахунок лісорозведення на непридатних для сільськогосподарського користування землях та проведення лісотехнічних заходів на ерозійно-небезпечних територіях, ярах, балках тощо;

- інтенсифікація упровадження у лісові насадження цінних малопоширених автохтонних видів: береки, ільма гірського, береста, вільхи чорної, черешні, яблуні і груші з метою підвищення їх рекреаційного потенціалу, сприяння розвитку фауністичного різноманіття, використання плодів місцевим населенням.

Виконання приведених завдань, у свою чергу, пов'язано із упорядкуванням рубок лісу, упровадженням еколого-безпечних технологій заготівлі і транспортування деревини, створенням підприємств з комплексної переробки деревинних ресурсів на високотехнологічній основі з урахуванням міжнародних стандартів, будівництвом, реконструкцією і відновленням доріг лісгосподарського й протипожежного призначення. Останнє викликано зростанням кількості пожеж у лісах та важкістю їх наслідків. Звичайно ж не слід забувати і про підготовку фахівців з метою переходу до еколого-збалансованого та економічно-вигідного наближеного до природи лісівництва на основі наукових розробок НЛТУУ та УкрНДГірліс, проведення науково-практичних (в т.ч. і міжнародних) конференцій та симпозіумів з викладених питань.

Крім лісівничих проблем варто пам'ятати і про підтримання природоохоронної мережі, здійснення заходів щодо охорони, збереження біологічного і ландшафтного різноманіття гірських територій. Головними науковими завданнями з цього напрямку є наступні: встановлення стану лісового природно-заповідного фонду Карпатського регіону та його відповідності функціональному призначенню; збереження, відновлення і розширення площ насаджень цінних реліктових видів: сосен звичайної і кедрової європейської, тиса ягідного тощо, для збільшення сировинних ресурсів в екстремальних кліматичних та едафічних карпатських умовах; забезпечення розвитку рекреаційної і туристичної інфраструктури та провадження еколого-просвітницької діяльності.

Вирішення таких нагальних проблем сьогодення сприятимуть інтенсифікації лісового господарства та його еколого-економічної складової в успішному розвитку регіону Українських Карпат.